

โครงการจัดตั้งศูนย์สื่อการศึกษาแบบคอนวอเคียม
สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา กลุ่มที่ 1

นายมนัส บุญประกอบ

002939

ศูนย์วิทยทรัพยากร

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาโสตทัศนศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2522

i 16984390

8

FOR
A PROPOSED PROJECT^ESTABLISHING
EDUCATIONAL MEDIA CONSORTIUM FOR THE
FIRST GROUP OF THE SECONDARY SCHOOLS

Mr. Manat Boonprakob

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Education

Department of Audio - Visual Education

Graduate School

Chulalongkorn University

1979

หัวข้อวิทยานิพนธ์

โครงการจัดตั้งศูนย์สื่อการศึกษาแบบคอนซอเทียมสำหรับ
โรงเรียนมัธยมศึกษา กลุ่มที่ 1

โดย

นายมนัส บุญประกอบ

ภาควิชา

โสตทัศนศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา

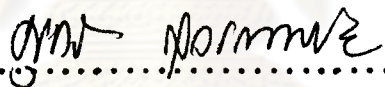
ศาสตราจารย์ สำเภา วรางกูร

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อุทัย บุญประเสริฐ

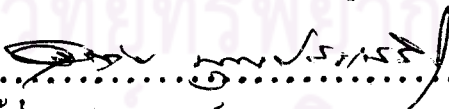
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของการ
ศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

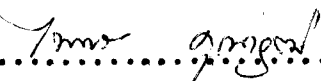

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุประคินฐ์ บุณนาค)

คณะกรรมการตรวจวิทยานิพนธ์

.....ประธาน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ศุภร สุวรรณาศรัย)

.....กรรมการ
(ศาสตราจารย์ สำเภา วรางกูร)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อุทัย บุญประเสริฐ)

.....กรรมการ
(อาจารย์ ไพพร คุณกฤดี)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

คิดเป็นร้อยละ 73.71

- 2. สัมภาษณ์จากเจ้าหน้าที่โสตทัศนศึกษา เพื่อประกอบการวิจัย
- 3. วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามด้วยการคำนวณหาค่า ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย

- 1. สถานภาพของสื่อการสอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา กลุ่ม 1 ก. ส่วนมากมีสภาพดี จำนวนปานกลาง โสตทัศนอุปกรณ์มีอยู่มาก ได้แก่ เครื่องขยายเสียง รองลงมาคือ เครื่องบันทึกเสียง เครื่องฉายสไลด์ เครื่องฉายภาพข้ามศีรษะ ตามลำดับ
- 2. ผู้บริหารโรงเรียนสนับสนุนงานโสตทัศนศึกษา เทคโนโลยีทางการศึกษา เห็นด้วยอย่างยิ่งว่าการใช้โสตทัศนอุปกรณ์จะช่วยให้การเรียนการสอนให้เกิดประสิทธิภาพ อาจารย์ผู้สอนเห็นคุณค่า ความสำคัญของสื่อการสอนเช่นกัน
- 3. การใช้โสตทัศนอุปกรณ์ของอาจารย์ผู้สอน พบว่า ในด้านการจัดหาขาดแคลนงบประมาณ ซึ่งเป็นปัญหาปานกลางค่อนข้างสูง รองลงมาเป็นปัญหาทางการให้บริการ เนื่องจากมีเจ้าหน้าที่ไม่เพียงพอ และปัญหาการใช้สื่อการสอน ตามลำดับ
- 4. อาจารย์ต้องการของจริงในระดับปานกลางค่อนข้างสูง รองลงมาได้แก่ ของตัวอย่าง เครื่องฉายสไลด์ ภาพสไลด์ ส่วนสื่อการสอนที่อาจารย์ใช้มากที่สุด ของจริง ของตัวอย่าง ภาพถ่าย แผนภูมิ โดยเฉลี่ยการใช้สื่อการสอนของอาจารย์อยู่ในระดับปานกลาง อาจารย์ร้อยละ 71.43 ที่ใช้สื่อการสอนเป็นบางครั้ง อาจารย์ส่วนใหญ่ ร้อยละ 89 รู้จักสื่อการสอนแต่ไม่ใช้เพราะไม่มีเครื่องมือหรืออุปกรณ์นั้น
- 5. ปัญหาหรืออุปสรรคการจัดดำเนินการโสตทัศนศึกษา โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง การมีจำนวนเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการไม่เพียงพอ นับว่าเป็นปัญหามากที่สุด
- 6. ความคิดเห็นต่อการจัดตั้งศูนย์สหการสื่อการศึกษา หรือศูนย์สื่อการศึกษาแบบคอน-ซอร์เทียม ปรากฏว่า กลุ่มตัวอย่างประชากรทั้ง 3 กลุ่ม มีความเห็นพ้องกันว่า มีความสมควรมาก ในการจัดตั้ง และต้องการให้ตั้งรวมอยู่ในโรงเรียนใดโรงเรียนหนึ่ง ซึ่งควรให้รวมเป็นหน่วยงานหนึ่งขึ้นอยู่กับศูนย์บริการทางวิชาการของกลุ่มโรงเรียน ส่วนคานบบริการกลุ่มตัวอย่าง อาจารย์ผู้สอน

เห็นด้วยอย่างยิ่งระดับสูงเกี่ยวกับบริการทุกรายการที่ศูนย์จะจัดให้

ขอเสนอแนะ

1. ทางโรงเรียนหรือวิทยาลัยควรจัดสรรงบประมาณสนับสนุนงานโสตทัศนศึกษา
อย่างเพียงพอแก่การรับบริการสื่อการสอนเพื่อช่วยส่งเสริมประสิทธิภาพการเรียนการสอน ส่วน
การขาดแคลนเจ้าหน้าที่ฝ่ายบริการโสตทัศนศึกษา อาจแก้ไขโดยจัดฝึกนักเรียนอาสาสมัครช่วย
ทำงานในระยะแรก
2. กระทรวงศึกษาธิการควรพิจารณาจัดตั้งศูนย์สื่อการศึกษาแบบคอนซอเทียม หรือ
ศูนย์สหการสื่อการศึกษา สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา กลุ่มที่ 1 ก.
3. ควรทำการวิจัยโครงการจัดตั้งศูนย์สหการสื่อการศึกษาสำหรับกลุ่มโรงเรียนใน
ส่วนภูมิภาค อาจเป็นระดับจังหวัดหรืออำเภอ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Thesis Title : A Proposed Project^{FOR} Establishing Educational
Media Consortium for the First Group of the
Secondary Schools

Name : Mr. Manat Boonprakob

Thesis Advisor : Professor Sampow Varangoon
Assistant Professor Uthai Boonprasert , Ph. D.

Department : Audio - Visual Education

Academic Year : 1979

ABSTRACT

Purposes :

1. To survey the status of educational media in Group One A of secondary schools.
2. To study the utilization problems of educational media in secondary schools.
3. To explore the needs and the attitude of the school administrators and teachers in Group One A of secondary schools audiovisual and educational technology.
4. To survey and analyze the need for Educational Media Consortium in Group One A of secondary schools.
5. To propose a project for establishing an Educational Media Consortium for Group One A of secondary schools including the responsibilities and administration of the consortium.

For

Procedure :

1. Collected data from three sets of questionnaire answered by 3 groups of sampling : the first one from 5 administrators; the second one from 147 teachers, and the third one from 5 audiovisual staff. All of them were staff of Group One A of secondary schools. There were eight schools involved with this project during the second semester in 1978. The percentage of the returned questionnaire was 73.71.

2. Interviewed audiovisual staff in each secondary school.

3. Analyzed the data from the questionnaire by using percentage, mean and standard deviation.

Conclusions :

1. Generally, the status of the educational media in Group 1 A of secondary schools was moderately good. The available equipments were Public Address Systems, recorders, slides and overhead projectors.

2. School administrators encouraged the use of support audiovisual and educational technology. They, as well as the school teachers, agreed that the use of audiovisual aids was important and could improve the method of teaching and learning.

3. The problems of audiovisual aids were (1) the lack of budget, (2) inadequate service due to the lack of staff, (3) the ineffective use of the instructional media.

4. Teachers needed the real objects, models, slide projectors as their teaching aids. The instructional media used in classrooms

were objects, models, pictures, maps and charts. Approximately 71.03% of the teachers used the instructional media occasional 89% of the teachers were familiar with the aids but unfortunately they could not utilize them because of inadequate supply.

5. Problems or deterrents of the management of the audio-visual education were not so high but the main problem was the lack of the servicing staff.

6. From the questionnaires school administrators, teachers and audiovisual staff had favorable attitude toward the establishment of Educational Media Consortium. It was agreed that the center should be organized in one of the school and attached to the academic service center of the schools group. They also agreed with all the services that the center would provide.

Suggestions :

1. The educational institute should arrange a sum of money to provide audiovisual aids sufficiently to improve teaching and learning. The lack of audiovisual staff should be solved by training voluntary students to help in the first stage.

2. The Ministry of Education should consider the establishment of Educational Media Consortium or Cooperative Audio-Visual Center at the secondary level.

3. Researches should be done on the basis of the establishment of Educational Media Consortium for the school groups in the rural area, either at province or district level.

กิติกรรมประกาศ

การวิจัยครั้งนี้สำเร็จผลโดยเรียบร้อยเนื่องด้วยได้รับความอนุเคราะห์จาก ศาสตราจารย์ สำเภา วรางกูร ซึ่งเป็นทั้งอาจารย์ผู้ปลูกฝัง วิชาการบริหารงาน โสภศาสตร์ศึกษาโดยตรงต่อผู้วิจัย และในฐานะอาจารย์ผู้ควบคุมการวิจัย ท่านได้ให้ คำปรึกษา ชี้แนะ แก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ เป็นอย่างดียิ่งมาโดยตลอด ผู้ช่วย- ศาสตราจารย์ ดร.สุทัย บุญประเสริฐ อาจารย์ที่ปรึกษาร่วมให้ความกรุณาตรวจทาน แก้ไข และให้ข้อคิดอันมีคุณค่าอย่างเต็มที่เสมอมา นอกจากนี้ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุวัฒน์ ปัทมาคม กรุณาเชื้อเชิญให้พิมพ์หนังสือบางเล่มพร้อมกับบรรยายให้ความรู้ เพิ่มเติมอันเป็นประโยชน์ต่อการเขียนวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุภาพ วาดเขียน และ รองศาสตราจารย์ ดร.ชัยยงค์ พรหมวงศ์ ได้กรุณาช่วยตรวจทาน บางส่วนของวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ศุภร สุวรรณาศรัย หัวหน้าภาควิชา โสภศาสตร์ศึกษา กรุณาให้ความรู้ในการคิดราคาค่าก่อสร้างอาคารสถานที่ และอาจารย์ ปรีชา เวทยาวงศ์ แห่งหน่วย โสภศาสตร์ศึกษากลาง สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหา- วิทยาลัย ช่วยให้คำแนะนำการคิดงบประมาณราคาวัสดุอุปกรณ์ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้ง เป็น อย่างยิ่งในความเมตตากรุณาของอาจารย์ทุกท่านทั้งกล่าวนามมาแล้วทั้งหมด จึงขอ กราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้อีกครั้งหนึ่ง

ส่วนท่านอื่น ๆ ที่ให้ความร่วมมือช่วยเหลืออย่างสำคัญได้แก่ ผู้บริหาร โรงเรียน คณะอาจารย์ผู้ควบคุมแบบสอบถาม อาจารย์ผู้ช่วยรวบรวมข้อมูลในโรงเรียน ต่าง ๆ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณในความกรุณาและการอำนวยความสะดวกนานาประการ ของทุกท่านทั้งกล่าว อีกทั้งขอขอบคุณ อาจารย์ กนกวรรณ ศุภกิจสุ อาจารย์ พรรณี เทียนจวง และอาจารย์เทอด แก้วศิริ แห่งโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน ตลอดจนผู้เกี่ยวข้องช่วยเหลือสนับสนุนอีกหลายท่านที่มีได้เอื้อนมาไว้ ณ ที่นี้

มนัส บุญประกอบ

คำอุทิศ

ขออุทิศความดีของวิทยานิพนธ์เรื่องนี้ เป็นเสมือนเครื่องบูชาต่อพระองค์ของ
บิดามารดา ครู อาจารย์ ผู้เคยประสิทธิ์วิชาและอบรมสั่งสอนผู้เขียนมาเป็นอย่างดี
ตลอดจนผู้มีพระคุณทุกท่านทั้งที่ยังมีชีวิตอยู่และล่วงลับไปแล้ว

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ช
กิตติกรรมประกาศ	ญ
คำอุทิศ.....	ฉ
รายการตารางประกอบ.....	ซ
รายการแผนภาพประกอบ.....	ณ
รายการแผนภูมิประกอบ.....	ด
บทที่	
1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
ข้อตกลงเบื้องต้น.....	4
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	5
วิธีดำเนินการวิจัย	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	7
2 การศึกษาชั้นมูลฐำน	8
ความหมายของ ศูนย์สื่อการศึกษา.....	8
แนวคิดในการจัดศูนย์สื่อการศึกษา.....	9
การบริหารงานศูนย์สื่อการศึกษา.....	21
หน้าที่และความรับผิดชอบของ ศูนย์สื่อการศึกษา.....	23
บุคลากร	24

	งบประมาณ	24
	ประเภทของสื่อการสอน	25
3	วิธีดำเนินการวิจัย	45
	กลุ่มตัวอย่างประชากร	45
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	45
	การเก็บรวบรวมข้อมูล	47
	วิธีทางสถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล	48
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	53
	อภิปรายผลการวิจัย	84
5	สรุปผลการวิจัยและขอเสนอแนะ	87
	สรุปผลการวิจัย	89
	ขอเสนอแนะ	92
	โครงการจัดตั้งศูนย์สื่อการศึกษาแบบคอนซอเทียมหรือ ศูนย์สหการสื่อการศึกษาสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา กลุ่ม 1 ก	93
	บรรณานุกรม	110
	ภาคผนวก	114
	ประวัติผู้เขียน	158

รายการตารางประกอบ

ตารางที่		หน้า
1	ค่าเฉลี่ยและส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐานของ ความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนที่มีห้องงาน โสตทัศนและ เทคโนโลยีทางการศึกษา	54
2	ค่าเฉลี่ยและส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐานของ ความคิดเห็นของอาจารย์ก่อ การใช้โสตทัศนอุปกรณ์ในการเรียนการสอน.....	57
3	ค่าเฉลี่ยและส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐานของ ความต้องการกับการใช้ สื่อการสอนของอาจารย์	59
4	การกระจายร้อยละของ เหตุผลที่อาจารย์รู้จักแต่ไม่ใช้สื่อการสอน...	61
5	ค่าเฉลี่ยและส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐานของ ปัญหาการใช้ โสตทัศนอุปกรณ์/ สื่อการสอนของอาจารย์	62
6	ค่าเฉลี่ยและส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นและความต้องการ ของอาจารย์ต่อการจัดตั้งศูนย์สหการสื่อการศึกษาสำหรับ โรงเรียน มัธยมศึกษา กลุ่มที่ 1 ก. ในแง่การจัดบริการ	64
7	ค่าเฉลี่ยและส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐานปัญหาหรืออุปสรรคในการจัด ดำเนินงานของเจ้าหน้าที่โสตทัศนศึกษา	66
8	แสดงสถานภาพทาง โสตทัศนศึกษา	67
9	ค่าเฉลี่ยและส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐานเปรียบเทียบความคิดเห็นของ ผู้บริหารโรงเรียนกับอาจารย์และ เจ้าหน้าที่โสตทัศนศึกษาที่สื่อการ จัดตั้งศูนย์สหการสื่อการศึกษาสำหรับ โรงเรียนมัธยมศึกษา กลุ่มที่ 1 ก.	69

10	คำอธิบายเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนกับอาจารย์ และเจ้าหน้าที่โสตทัศนศึกษาเกี่ยวกับสถานที่ตั้งศูนย์สหการสื่อการศึกษา	70
11	แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนกับอาจารย์ และเจ้าหน้าที่โสตทัศนศึกษาเกี่ยวกับการบริหารงานศูนย์สหการสื่อ การศึกษา	72

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการแผนภาพประกอบ

รูปที่		หน้า
1	แผนผัง ศูนย์ ไลศทที่ต้นศึกษาของมหาวิทยาลัยคอนเนคติกัต	๗1
2	Resource Center ของ โรงเรียนมัธยมแบบประสม กอดซอล	14
3	แสดงการจัดเนื้อหาในศูนย์วัสดุการศึกษาของ โรงเรียน สิกกอรี่ ทาวนชิพ	15
4	แสดงแนวคิดในการจัดศูนย์สหการสื่อการศึกษา	19
5	แสดงบริเวณเนื้อที่องค์ประกอบที่ควรจัดภายในศูนย์วัสดุการศึกษา	21
6	แสดงแผนผังการจัดส่วนบริเวณสำหรับงานฝ่ายต่าง ๆ ภายในศูนย์สหการ- สื่อการศึกษาสำหรับกลุ่มโรงเรียน 1 ก.	1๐๗

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการแผนภูมิประกอบ

แผนภูมิที่		หน้า
1	กราฟแสดงการเปรียบเทียบค่าร้อยละของความถี่เห็นเกี่ยวกับสถานที่ตั้งของศูนย์สหการศึกษาศึกษา... ..	71
2	แสดงการจัดแบ่งสายงานของศูนย์สหการศึกษาศึกษาสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา กลุ่ม 1 ก... ..	99

ศูนย์วิทยพัทยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย